

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Szultán-ház, (posta mellett)
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
Györgyjakab Márton
könyvnyomdója
hová
az előfizetési pénzek és
hirdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Hirdetési díjak:
3 hasábos petitsorért vagy
annak helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.

Nyilvtéri cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Előfizetési felhívás.

A „CSIKI LAPOK“ július – szeptember havi harmadik negyedére ezennel új előfizetést nyitunk az eddigi feltételek mellett. — Lapunk t. előfizetőit, kiknek előfizetésük a második negyeddel lejárt, kérjük, hogy előfizetésüket minél hamarabb megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében semmi fennakadás ne történjék.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Előfizethetni Csikszerezében Györgyjakab Márton nyomdájában, — Gyergyó-Sz.-Miklóson Kricsa Péter könyvkereskedésében.

Gyűjtők 6 előfizető után egy tiszteletpéldányban részesülnek.

Csikszereda, 1889. június hó 26.

Teljes tisztelettel:

a „Csiki Lapok“
kiadóhivatala.

V é s z j e l e k.

II.

Csikmegye már természetesen fekvésénél fogva külön, önálló kikerekített egész képez; nyugatról a Kárpát-hegyláncz folytatása, az úgynevezett „Hargita“ zárja el Udvarhelymegyétől s járhatóbb helyeken is 6–8 órányi távolságra veti csak Udvarhelymegye szélétől is távol Csikmegye lakott részeit. Délnyugaton és délen ismét ezen hegyláncz terjedelmes folytatásai zárják el Háromszékmegyétől.

Beolvasztás esetén nem volna más képzelhetőbb eset, mint hogy Csikmegye egyrésze Udvarhely-, másrésze pedig Háromszékmegyéhez kapcsolassék. Igen de csak a fenti felületes körülhatárolás mutatja azt, hogy magán a természet alkotásán s az ezáltal jelzett különálló, elszigetelt fekvésen tét-

nék megbocsáthatlan erőszak az által, ha közép- és felsők lakossága arra erőszakoltatnék, hogy a Hargitán túl 70–80 kilométer távolságban keresse a közigazgatás — esetleg az igazságszolgáltatás segélyét.

Ezenkívül számolni kell még a Gyimes felső, Középlök és Gyimesbiúkk 10,000 lélekszámú lakosságával s ennek szükségleteivel is.

Magától — Csikmegye jelenlegi központja — Csikszerezétől is Gyimes távolabb eső részei 2 napi járó földre esnek; a mai beosztás mellett is ezen vidék lakóinak kétszer, háromszor drágább a közigazgatás s igazságszolgáltatás által nyújtott segély, mint a megye központjához közel lakóknak — mi lenne akkor, ha beolvasztás esetén ezen vidék lakói felteszem Udvarhelyre erőszakoltatnának!?

Indokolatlan igaztalanosság követelnék el rajtuk az ország más lakóival szemben; a jó közigazgatás legfőbb sarkalatos elvei, hogy t. i. olcsó és könnyen elérhető legyen; szenvednének minden ok nélkül helyrehozhatatlan sérelmet.

Ezenkívül Csikmegye határszéli megye -- keleti oldalán majdnem egész hosszában a szomszéd Romániával határos; ezen nyugtalankodó szomszéd, ellenőrzése folytonos és éber figyelmet igényel — s sok esetben a hatóság rögtön segélyére is szükség van. Ha már most Csikmegye önállóságát elvesztené: akkor a határszélen s a jelenlegi Csikban csak alantosabb hivatali közegek levén alkalmazva, a hathatósabb segédelmet távolról kellene várni és keresni — s ezalatt a csirájában igen gyakran elfojtható túlkapás nagyra nőhetvén, a beolvasztás ez úton is megbosszulhatná magát.

Ha mindezekről eltekintünk is, van még egy nyomatókos tényező, a mely Csikmegyét örök időkre megmenti attól, hogy más

megyébe beolvasztassék — s attól is, hogy Csikmegye idegen testeket fogadjon magába.

Ezen tényező Csikmegye osztatlan magánvagyon; ezen vagyon 2 nagy testet képez — de egy közös nemes ezéla: a köznevelés és közművelődés előmozdítására hasznosítottatik mindkettő; egyik az úgynevezett lóbeszerzési alap. Ehhez igaz, hogy csak a jogosult huszár-családok ivadékaiknak van első sorban joga, s ezek is élvezik annak a gondos kezelés folytán már duplázott jövedelmét; — a másik és az itt kiemelt tekintetben ez a fő — az úgynevezett „Revindikált havasok“ és azok jövedelméből gondos kezelés által gyűjtögetett tőkék.

Ismeretes dolog az, hogy Csikmegye Ő felsége „kegyúri adományából“ jutott ezen havasokhoz; kapta ezeket, mint egységes, külön önálló testület — akkor szék; kapta, vagy a megszokott kifejezés szerint — vissza kapta arra a ezéla, hogy ezen tőkék segélyével Csikszékben, egyetértve Gyergyó és Kászon fuszékeket is, szóval a mai Csikmegyében a nevelés, közművelődés ápolassék, fejlesztessék s hogy ezen tőkék örök időkre az egységes Csikmegye tulajdonai maradjanak.

A kegyes adománylevél kitételei megengedik azt a következtetést, hogy ebben a adományban magában Csikmegye önállósága is biztosított örök időkre; — úgy értvén ezt a kifejezést, amint az állami alkotások maradványára nézt „az örök“ kifejezés értetni szokott.

Csikmegye közigazgatási beolvasztása esetén is ezen vagyon rendezés tárgyát nem képezhetné — megkellvén annak maradni azon rendeltetésen, melyre adatott; ma ennek a vagyonnak az adománylevélben kijelölt ezéla való fordítása s ezélszeri berendezéséről Csik-

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

***-

Párisi levél — Karlsbadból.

Karlsbad, 1889. július 17.

„Jobb későn, mint soha“ tartja a magyar közmondás. Ezt követem én is most, midőn a Párisból ígért levelet Karlsbad ozondús levegőjének élvezése mellett írom meg, és innen küldöm el.

Igen. Mert mielőtt a párisi kiállítás megtekintésére s ezzel kapcsolatban Kossuth Lajos nagy hazánkba meglátogatására elindultunk volna, ígéretet tettem a t. szerkesztő urnak, hogy a „Csiki Lapok“ számára Párisból röviden írni fogok a kirándulók élményeiről.

Istenem! hisz mi könnyebb, mint ígérni, de aztán az ígéretet beváltani — na ez már nehezebb dolog, kivált olyan körülmények között, mint a milyenekben mi, párisi kirándulók voltunk.

Egész útnak a mint elhagytuk a magyar határt: valóságos diadalmenet volt; egy egész kötetet lehetne arról írni, a mit mi rövid 12–14 nap alatt átélünk, — s talán még akkor sem lenne egész hüen leírva mindaz a maga valóságában. Mert átélni és átézni lehet csak ama kitüntetések és lelkes óvációkat, melyekben a kilencedfélszáz évi magyarorság Turinban és Párisban részesült,

Midőn Turinba megérkeztünk, kimondhatatlan lázas izgatottság fogott el bennünket, tudva azt, hogy mily kevés idő választ el attól, hogy Kossuth Lajost, az agg száműzöttet színről-színre láthassuk.

A napi lapok kimerítő tudósításokat hoztak a turini látogatás eseményeiről s éppen azért annak újbóli részletezésével nem fogom e bebes lapok olvasóinak türelmét igénybe venni, csakis általánosságban fogok az ünnepélyek lefolyásáról egyetmást elmondani.

Midőn Kossuth megjelent közöttünk s esodásan és bübajosan rezgő hangját meghallottuk: mindnyájunk szemében könnyek csillogtak, az öröm és fájdalom könyűi. Örültünk, hogy láthattuk őt agg kora daczára viruló egészségben; — aztán az örömkönyvek közé a fájdalomkönyvek vegyültek és zokogva sirtunk, hogy őt nem vihetjük magunkkal a párisi kiállításra s onnan haza Magyarországra, a hol lártkarokkal s egy jobb jövő reményével várja minden igaz magyar.

Oh mily jól esett lelkünknek, hogy habár távol idegen földön is körülötte seregeltünk. — Boldog volt, a ki közelébe férközhett, hogy kezét vagy ruhája szélét megésokolhassa. Soha rajongóbban nem fogadtak még politikai államférfiut vagy koronás fejedelmet, mint mi fogadtuk Kossuthot, midőn közöttünk megjelent.

Én nem is hiszem, hogy egyikünk is elfeledje

ama perczeket, melyeket Kossuth Lajos körében eltöltött. De szivesen elmaradtunk volna még napokig, hónapokig közelében, de ezt a legjobb akarat mellett sem tehattük, mert utazásunknak másik nagyfontosságú ezéla: a párisi világkiállítás megtekintése még előttünk volt.

Folytattuk útunkat tehát Páris felé, a hol meg reánk várt a kellemes meglepetések egész lánczolata.

Turinban mi ünnepeltük Kossuthot, Párisban minket ünnepeltek a francziák.

A míg az 1885-ik évi budapesti orsz. kiállítás megtekintése végett hozzánk jött francziákat sem a magyar kormány, sem Budapest városa hivatalosan nem fogadta, — addig minket a francia kormány megbízottai, Páris város hatósága és a francia nemzet nagy zöme tárt karokkal, kitörő lelkesedéssel és nagy óvációkkal fogadott.

Képviselve van a kiállítási vendégek között a világ minden nemzete, a kik kisebb-nagyobb csoportokban utaznak Párisba, de büszkén elmondhatjuk, hogy olyan fogadtatásban és annyi kitüntetésben egyik sem részesült, mint mi, magyarok.

Maga Páris városa 100,000 frankot költött a magyarok tiszteletére rendezett ünnepélyekre, lakomákra. — Színházi előadást, banquettet stb. rendezett a mi tiszteletünkre.

Bármerre mentünk, bárhol megjelentünk, min-

